

Erdős József

Ez Erdős József, a nagybátyám. Budapesten készült a kép az 1930-as években. Apám legidősebb testvére Erdős József [1865--1938] volt, aki tizenhét évvel volt idősebb apámnál. Apám tíz éves volt, amikor Deutschról Erdősre magyarosítottak [lásd: névmagyarosítás]. Csak a testvérek magyarosítottak, az apjuk, az én nagyapám nem. Józsefnek gépészmérnöki képzettsége volt [Ez a képzettség akkoriban még nem létezett, valamilyen ipariskolát végezhetett. -- A szerk.], és a Röck-féle gépgyárban kezdte mint gépész [A Röck-féle gépgyárat 1816-ban alapította Röck István (1773--1850) (Pesten, a Szervita téren, mezőgazdasági gépek és eszközök); fia (István János, 1813--1882) továbbfejlesztette (1857-től: Soroksári út, cséplő- és nyomdagépek, majd lokomotívok is), hazai és külföldi műegyetemeket végzett unokái (István, 1847--1916) és Gyula, 1851--1925) pedig modern gépgyárrá fejlesztették (gőzgép, kazántechnika, jéggyári és hűtőtelepek gépi berendezései stb., 1902-től a gépgyár Kelenföldön működött). -- A szerk.], aztán autószerelő lett,

és egy autójavító műhelyt nyitott Budapesten. Elég jómódúak voltak. Ő ?ágyban, párnák közt? halt meg az 1930-as években, a felesége pedig az ostrom alatt betegségben. Három gyereke volt. A legidősebb gyereke, Rózsi [1897--1961] Bécsbe ment férjhez, a férje borkereskedő volt. A középső gyerek, Miklós [1899--1945] együtt dolgozott az apjával, aztán átvette a műhelyt. A felesége Dániából származott ide. Nem tudom, milyen nemzetiségű volt. Nem volt magyar, mert németes akcentussal beszélt magyarul, bár tökéletesen. Miklósnak nem kellett munkaszolgálatra mennie, mivel német és magyar katonák javíttatták az autóikat a műhelyben, tehát mentességet élvezett. [A gépkocsikhoz értő személyeket (szerelőket, sofőröket) a honvédség bevonultatta, és a német megszállás előtt még ilyen zsidókat is bevonultattak a reguláris hadsereg kötelékébe (nem csak munkaszolgálatosnak). Valószínű tehát, hogy Erdős Miklós a magyar honvédség kötelékébe tartozott. Az is lehet, hogy valamelyik pártfogója elérte, hogy ne kelljen bevonulnia. Az viszont szinte kizárt, hogy a német megszállás után zsidóként legálisan megtarthatta a műhelyét. -- A szerk.] S amikor bejöttek az oroszok első nap, azt mondta, ?Hát két hónapja nem voltam az utcán, megnézem, mi van?. Elment, és soha többet nem látta senki. [Valószínűleg málenkij robotra hurcolták. -- A szerk.] A legfiatalabb gyerek, László [1904--1943] volt. Ő is ott dolgozott a műhelyben. Nagyon csendes fiú volt. Meghalt munkaszolgálatban.